

von Zanthier & Schulz

Rechtsanwalt · Wirtschaftsprüfer · Steuerberater
Partnerschaftsgesellschaft

von Zanthier Kancelaria Prawnicza

Spółka komandytowa
Berlin · Poznań

Transgraniczna telemedycyna w kontekście europejskim

*Henning von Zanthier, LL. M.
Rechtsanwalt / radca prawny*

*Aleksandra Dziurzyńska, LL.M.
aplikant radcowski*

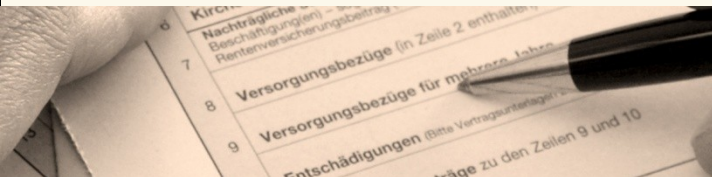

Telemedycyna w kontekście europejskim

A. Czy możliwe jest transgraniczne świadczenie usług telemedycznych w UE?

B. Prawne aspekty transgranicznej współpracy w zakresie telemedycyny na przykładzie Polski i Niemiec

C. Podsumowanie

Telemedycyna w kontekście europejskim

Czy możliwe jest transgraniczne świadczenie usług telemedycznych w UE?

I. Partnerzy (np. szpitale) podejmujący współpracę w zakresie telemedycyny

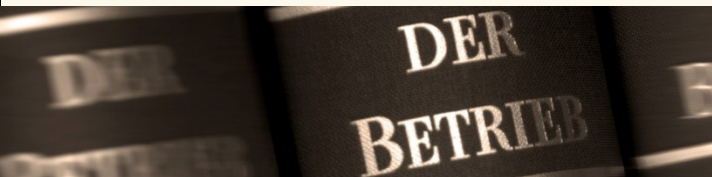
- Partnerzy (lekarze, personel administracyjny) powinni poznać się osobiście i określić dokładnie zakres współpracy.
- Następnie powinna zostać zawarta umowa określająca zakres i zasady współpracy, w szczególności aspekty techniczne, finansowe i prawne.
- Rozpoczęcie współpracy telemedycznej.

Telemedycyna w kontekście europejskim

Przykład:

- **Kooperacja pomiędzy szpitalem Charité w Berlinie i szpitalem w Tartu (Estonia)**
- **Współpraca pomiędzy GLG mbH (5 szpitali w Brandenburgii) i Pomorskim Uniwersytetem Medycznym (PUM)**

Telemedycyna w kontekście europejskim

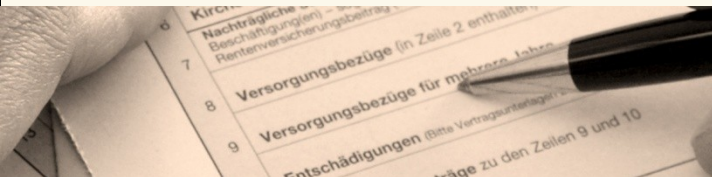
II. Aspekty techniczne

- zapewnienie technicznych możliwości przeprowadzania wideokonferencji i telekonsultacji pomiędzy szpitalami,
- zapewnienie wysokiej rozdzielczości obrazu w celu wyraźnej transmisji obiektów i osób,
- język – porozumienie pomiędzy stronami w zakresie używanego języka, dobra znajomość tego samego języka przez obydwie strony

Telemedycyna w kontekście europejskim

III. Aspekty finansowe

- **Problem – zarówno w Polsce jak i w Niemczech** - brak przepisów odnośnie rozliczania usług telemedycznych, podobnie jak w większości krajów UE
- **Polska – stan faktyczny**
- **Niemcy – stan faktyczny**
- **Wniosek:** konieczne jest dokładne określenie **odpłatnych i nieodpłatnych** świadczeń telemedycznych

Telemedycyna w kontekście europejskim

IV. Zainteresowanie partnerów współpracą telemedyczną

1. Specjaliści

Szpitaly specjalistyczne oraz poszczególni specjaliści działający międzynarodowo są zainteresowani współpracą w zakresie telemedycyny, również z polskimi szpitalami, z następujących względów:

- ✓ poszerzenie możliwości badań naukowych (większa liczba pacjentów)
- ✓ większe wykorzystanie własnych możliwości

2. Szpital zainteresowany korzystaniem z usług telemedycznych oferowanych przez specjalistów

- ✓ podniesienie jakości świadczeń
- ✓ polepszenie reputacji poprzez współpracę z renomowanymi specjalistami

V. Pacjenci zainteresowani transgraniczną współpracą telemedyczną szpitali

- Pacjenci mogą leczyć się we własnym kraju, w zaufanym szpitalu, jednocześnie otrzymując świadczenia medyczne ze strony uznanych zagranicznych specjalistów.

Telemedycyna w kontekście europejskim

B. Prawne aspekty transgranicznej współpracy w zakresie telemedycyny

- Ogólne zasady transgranicznej współpracy telemedycznej pomiędzy dwoma szpitalami
- **Współpraca telemedyczna** – umowa o kooperacji

Telemedycyna w kontekście europejskim

- B. Prawne aspekty transgranicznej współpracy w zakresie telemedycyny na przykładzie Polski i Niemiec**
 - I. Obowiązek zachowania tajemnicy lekarskiej w Polsce i w Niemczech**
 - II. Zakaz leczenia pacjenta na odległość w Polsce i w Niemczech**
 - III. Ochrona danych osobowych pacjenta w Polsce i w Niemczech**
 - IV. Prawo właściwe dla świadczenia transgranicznych usług telemedycznych**

I. Tajemnica lekarska - Polska

1. Tajemnica lekarska w Polsce:

- obejmuje wszelkie informacje dotyczące pacjenta, które posiada lekarz (nie tylko pozyskane w ramach prowadzenia diagnostyki i terapii).

- **Prawne regulacje w Polsce:**
 - ✓ Art. 40 ust. 1 ustawy o zawodach lekarza i lekarza dentysty z dnia 5 grudnia 1996 r.
 - ✓ Art. 23 i nast. Kodeksu Etyki Lekarskiej
 - ✓ Art. 13 Ustawy o prawach pacjenta i rzeczniku praw pacjenta z dnia 6 listopada 2008 r.

ab 2001

ab 2005

ab 199

I. Tajemnica lekarska - Polska

Wyłączenie / ograniczenie tajemnicy lekarskiej:

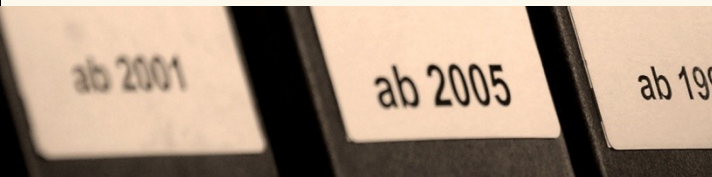
Art. 25 KEL

- **Zwolnienie z zachowania tajemnicy lekarskiej**
- **W przypadku usług telemedycznych**
- **Skutki naruszenia tajemnicy lekarskiej:**
 - ✓ Odpowiedzialność cywilna
 - ✓ Odpowiedzialność zawodowa pracowników służby zdrowia
 - ✓ Odpowiedzialność karna

I. Tajemnica lekarska - Niemcy

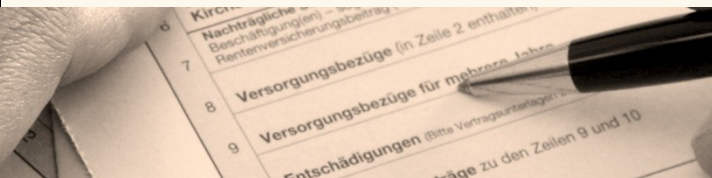
2. Tajemnica lekarska w Niemczech

- Stanowi **podstawę stosunku zaufania** pomiędzy lekarzem i pacjentem
- **Kompleksowa ochrona pacjenta przed naruszeniem tajemnicy lekarskiej:**
 - ✓ ochrona karnoprawna według niemieckiego kodeksu karnego
 - ✓ ochrona cywilnoprawna według niemieckiego kodeksu cywilnego
 - ✓ przepisy regulujące zawód lekarza
- **Wyjątki** od obowiązku zachowania tajemnicy lekarskiej

II. Zakaz leczenia pacjenta na odległość - Polska

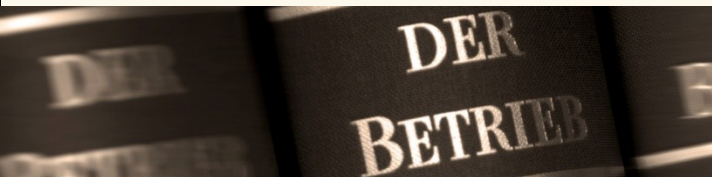
- **Lekarz orzeka o stanie zdrowia określonej osoby po uprzednim, osobistym jej zbadaniu, z zastrzeżeniem sytuacji określonych w odrębnych przepisach. (Art. 42 ustawy o zawodzie lekarza i lekarza dentysty)**
- **Lekarz może podejmować leczenie jedynie po uprzednim zbadaniu pacjenta. Wyjątki stanowią sytuacje, gdy porada lekarska może być udzielona wyłącznie na odległość. (Art. 9 KEL)**

II. Zakaz leczenia pacjenta na odległość – Niemcy

§ 7 MBO - Ä

(4) Lekarki i lekarze nie mogą przeprowadzać indywidualnego leczenia wyłącznie za pośrednictwem prasy i mediów. Również **w przypadku procedur telemedycznych należy zagwarantować bezpośrednio leczenie pacjenta przez jedną lekarzkę lub jednego lekarza.**

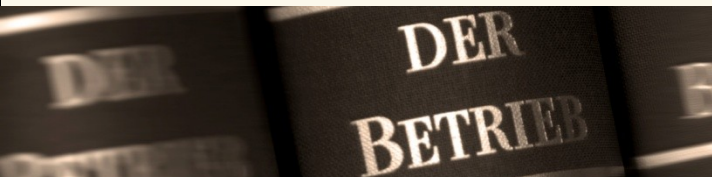

III. Ochrona danych osobowych - Polska

Ochrona danych osobowych w Unii Europejskiej gwarantowana jest przez dyrektywę 95/46/WE implementowaną przez wszystkie Kraje Członkowskie.

I. Polska ustawa o ochronie danych osobowych

- Osoby trudniące się zawodowo leczeniem lub świadczeniem innych usług medycznych mogą przetwarzać dane, o ile stworzone są pełne gwarancje ochrony danych osobowych (Art. 27 ustawy o ochronie danych osobowych)
- Usługi telemedyczne

III. Ochrona danych osobowych - Niemcy

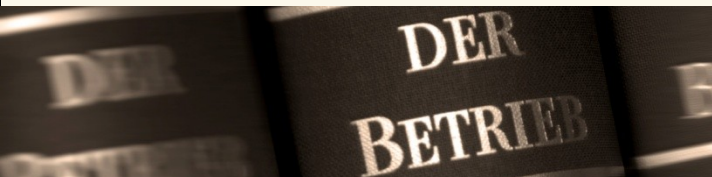
2. Niemiecka ustawa o ochronie danych osobowych (Bundesdatenschutzgesetz - BDSG)

- **Gromadzenie, przetwarzanie i wykorzystywanie** danych osobowych jest dopuszczalne tylko, jeżeli **BDSG** lub inny **przepis prawny** na to pozwala lub, jeżeli **osoba, której dane dotyczą, wyrazi pisemną zgodę** (§ 4, § 4a BDSG)
- **Dane dotyczące zdrowia** jako **szczególny rodzaj** danych osobowych
- **Telemedycyna** - ochrona szczególnych danych osobowych

IV. Prawo właściwe

Prawo właściwe dla świadczenia transgranicznych usług telemedycznych

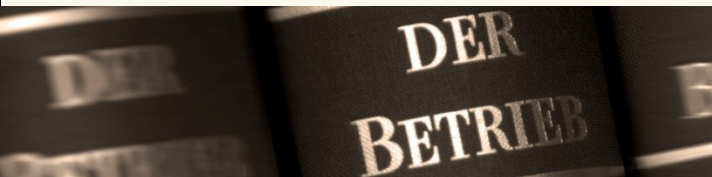
1. Umowny **wybór prawa** przez szpitale
2. **Kryteria odpowiedzialności** lekarza w Polsce i w Niemczech
3. **Właściwość sądu**

C. Podsumowanie

Transgraniczne świadczenie usług telemedycznych jest możliwe pomiędzy szpitalami w Unii Europejskiej. W zakresie polsko-niemieckiej współpracy telemedycznej nasuwają się następujące wnioski:

1. Ramy prawne w Polsce (Art. 9 KEL, Art. 42 ustawy o zawodzie lekarza) powinny jasno określać, iż wystarczająca jest obecność jednego lekarza, podczas gdy lekarz świadczący usługi telemedyczne nie musi być obecny podczas leczenia.
2. Przedmiot współpracy pomiędzy szpitalami powinien być dokładnie określony.
3. W umowie strony powinny dokładnie określić techniczne, finansowe oraz prawne warunki współpracy.
4. W konkretnym przypadku leczenia danego pacjenta w ramach telemedycyny niezbędna jest jego zgoda, która powinna zostać udzielona pisemnie oraz zawierać niezbędne szczegóły.

von Zanthier & Schulz

Rechtsanwalt Wirtschaftsprüfer Steuerberater
Partnerschaftsgesellschaft

von Zanthier Kancelaria Prawnicza

Spółka komandytowa
Berlin · Poznań

Berlin

Kurfürstendamm 217
D-10719 Berlin

Telefon: + 49 30 88 03 59 0
Telefax: + 49 30 88 03 59 99

E-Mail: berlin@vonzanthier.com

Poznań

ul. Garbary 56
PL-61-758 Poznań

Telefon: + 48 61 85 82 55 0
Telefax: + 48 61 85 18 25 9

E-Mail: poznan@vonzanthier.com

www.vonzanthier.com

DZIĘKUJEMY ZA UWAGĘ